

[Home](#) [e-izdanje](#) [Pretplata](#) [Registracija](#) [Impressum](#)

Vjesnik.hr

news portal

[Početna](#) [Hrvatska](#) [Svijet](#) [Gospodarstvo](#) [Kultura](#) [Sport](#) [Zanimljivosti](#) [Komentari](#)

LIKOVNOST CIKLUS SKICA I CRTEŽA IVE ŠEBALJA (1912.-2002.)

Posljednji i dosad neviđeni ciklus velikana hrvatskoga slikarstva

Kako i stoji u njezinu naslovu, izložba je ujedno i hommage Šebalju na desetu godišnjicu smrti i stotu od rođenja. **A pored gvaševa okupljenih pod naslovom »Šebalj i križ« bit će izložen i jedan od dva križa što su prema njima izliveni, a koji je vlasništvo obitelji Habsburg**

ROMINA PERITZ

Objavljeno: 17. 4. 2012. u 10:16 Zadnja izmjena: 17. 4. 2012. u 10:16

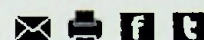

FOTO: ARHIVA

Ivo Šebalj: »Križ«, ulje na platnu

Deset godina nakon smrti slikara Ive Šebalja arhitekt Nenad Fabijanić prvi će put javnosti predstaviti neke od njegovih posljednjih radova, te ujedno i njihov posljednji zajednički projekt - Hrvatsku kapelicu obitelji Habsburg u Salzburgu. Od kapelice, koja nikada nije ostvarena, ostale su samo Šebaljeve skice i crteži na temu križa i upravo će one biti izložene na **izložbi koja se u srijedu otvara u Galeriji Forum u Zagrebu.**

Kako i stoji u njezinu naslovu, izložba je ujedno i hommage Šebalju na desetu godišnjicu smrti i stotu od rođenja. A pored gvaševa okupljenih pod naslovom »Šebalj i križ« bit će izložen i jedan od dva križa što su prema njima izliveni, a koji je vlasništvo obitelji Habsburg.

Ciklusom gvaševa na temu križa Ivo Šebalj ostavio je hrvatskoj likovnoj umjetnosti i svoj posljednji ciklus, koji je nastao 2001. godine, pred sam kraj života. Osmislio ga je za unutrašnjost prostora kapelice obitelji Habsburg, koju su Carlo i Francesca von Habsburg nazvali »Hrvatska kapelica«, na poziv Nenada Fabijanića, koji ju je trebao projektirati u parku njihova salzburškog imanja Casa Austria/Villa Swoboda.

Prema Fabijanićevim riječima, 2001. godine, »već umoran, zagledan u sebe i možda sluteći kraj«, Šebalj je njegov prijedlog prihvatio kao izazov, a ishod je bio opus, vjerojatno najduhovniji dotad.

Hrvatska kapelica obitelji Habsburg, posljednji projekt Šebalja i Fabijanića,

Vezane vijesti

Nenad Fabijanić: Od Hrvatske kapelice obitelji Habsburg ostao je samo Šebaljev križ

Reprezentativan izbor ključnih umjetnika apstraktnoga slikarstva

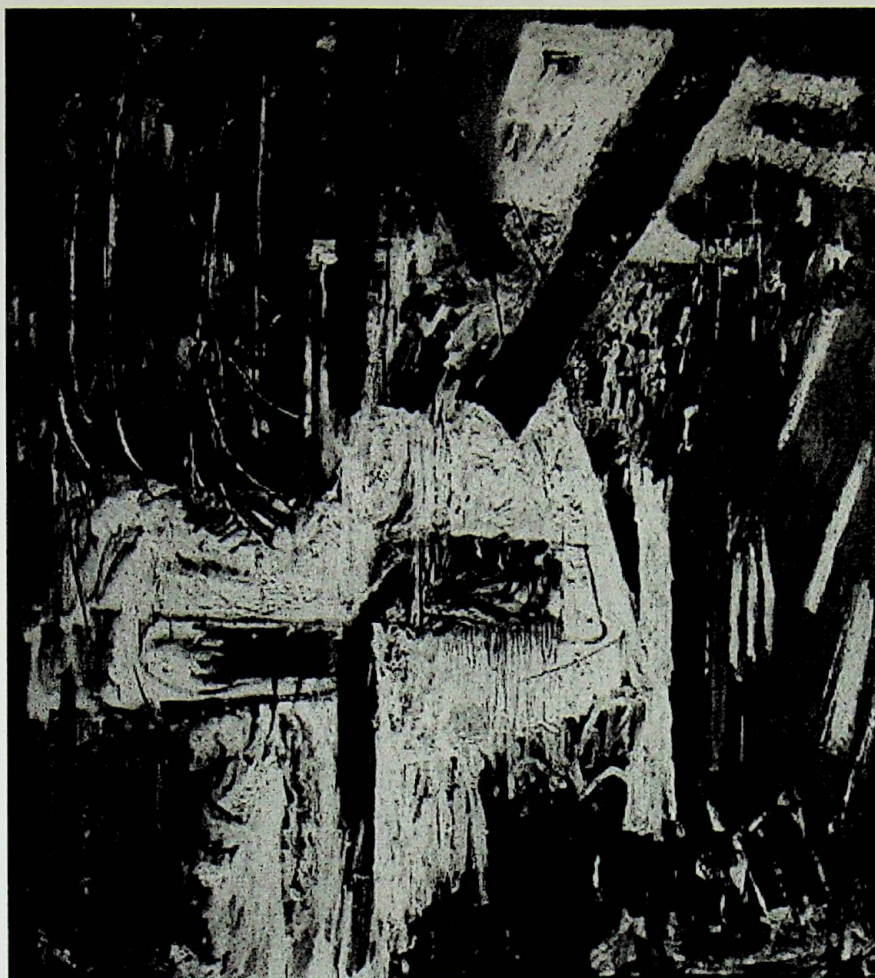
Još u rubrici

Marcel Bačić: Želio bih da u prošlosti HGZ-a vidimo njegovu budućnost

Svatovi završili u orgiji ispraznosti

Nepoznato blago secesije

Happy end Leonarda Cohena

»U to sam vrijeme, na preporuku moje prijateljice Patricije Veramente, konzervatora u Dubrovniku, dovršavao projekt adaptacije i obnove franjevačkog samostana Gospe od Špilica na Lopudu za Carla i Francescu von Habsburg.

Često smo se viđali na relaciji Dubrovnik/Lopud – Zagreb - Salzburg i u toj fazi skladne suradnje i uzajamnog povjerenja oni su mi ponudili da projektiram kapelicu za park njihova imanja u Salzburgu. U okrilju visokih stabala i šume, namijenjena privatnoj meditaciji, ta kapelica je trebala biti znak višeslojna značenja. Zadaća mi se učinila inspirativnom, lokacija idealnom, pa sam ponudu prihvatio. Kao o svemu, tako sam i o tome razgovarao sa Šebaljem i uspio ga potaknuti na suradnju«, prisjeća se Fabijanić.

Kako nadalje pripovijeda, on i Šebalj brzo su se suglasili da bi za unutrašnjost kapelice trebalo predložiti simbol koji bi izrazio ideju i naum, a slikar se smjesta odlučio na temu križa, te najprije izradio niz skica i crteža, u kojima se, prema riječima Fabijanića, motiv sve više preobražavao u metafizički i univerzalni simbol. Šebalj se, međutim, nije zaustavio na crtežu iskoračivši iz dvodimenzionalnog medija.

nikada nije podignuta. Ostao je samo Šebaljev »Križ«, »kao posljednja poruka, čija dubina i obuhvatnost nadilazi povod i namjenu«, kaže arhitekt

Strpljiva fotografska potraga za svakodnevnim senzacijama

Klasičan horror uklete kuće

Dodijeljene Pulitzerove nagrade za 2012.

Predstavljena Šoemenova knjiga o Vaclavu Havelu

Pisci traže obavezni minimalni autorski honorar

Armenski violinist Mihail Simonjan izazvao burne ovacije

Duet Natalie Dessay i Hvorostovskoga za pamćenje

Bourek: Izaći ću među štrajkaše i rugati se onima koji ih eksploatiraju

Dražen Ferenčina: Potrošačko doba traži da malograđanski talent razvijemo u svim smjerovima

»Naručio je nešto malo nužnog materijala: drvo, panel ploče, plastelin i izradio reljef, koji je izliven u Ljevaonici ALU u Zagrebu. Bio je to ishod strastvenog istraživanja i odgovor na izazov Hrvatske kapelice«, kaže Fabijanić.

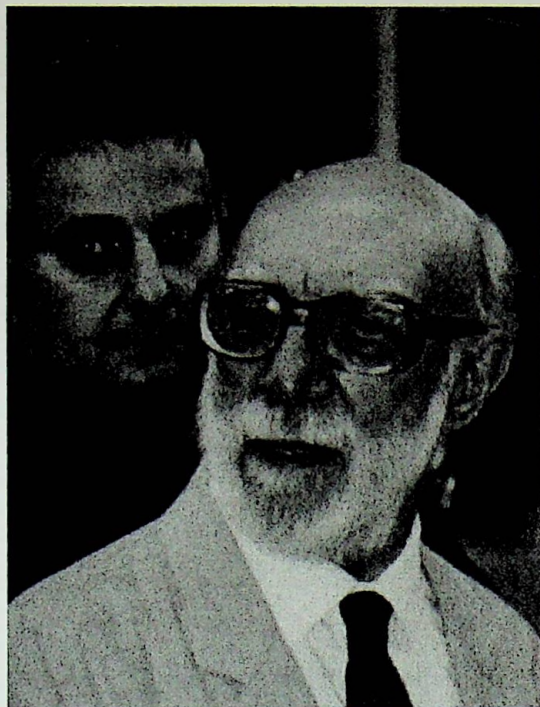

FOTO: ARHIVA

Šebalj i Fabijanić surađivali su na nizu projekata

Njegov projekt franjevačkog samostana na Lopudu utrnuo je, kako kaže, »zbog različitih razloga i uobičajenih ograničavajućih okolnosti«, pa stoga ni šumska kapelica nije podignuta, no ostao je samo Šebaljev »Križ«, »kao posljednja poruka, čija dubina i obuhvatnost nadilazi povod i namjenu«. Zato je upravo njime, ističe arhitekt, odlučio obilježiti dvije obljetnice, a u znak poštovanja i zahvalnosti za prijateljstvo koje je obilježilo njegov život i rad.

Naime, Fabijanić i Šebalj surađivali su na nizu

projekata, od kojih je »Hrvatska kapelica« posljednji. Šebalj je u tim projektima, uglavnom se radilo o sakralnoj arhitekturi, radio varijacije na temu križa. Križ je, ističe Fabijanić, Šebalj tretirao kao jedinstven, univerzalni simbol, u njegovoj optici lišen povijesnih referenci i tuđih likovnih iskustava: »Iako je bio vrstan znalac povijesnog slikarstva, križ ga je zanimao prvenstveno kao poseban i osoban likovni problem«.

Igor Zidić, s druge strane, u svome eseju koji prati izložbu u Forumu, ističe kako je Šebalj imao jedinstvenu interpretaciju Križnoga puta, za razliku od ostalih hrvatskih umjetnika:

»Od hrvatskih su umjetnika Križnomu putu – ili pojedinim njegovim sekvencama – veliku pozornost posvetili Ivo Režek, Frano Šimunović, Slavko Šohaj, Ivo Dulčić, Ivan Kožarić, Branko Ružić, Ljubo Ivančić i mnogi drugi; pojedini od njih nadahnuto i uvjerljivo.

Šebalj je, međutim, svoj čovjek. On, dok rezignira pred prvih jedanaest postaja, i odjednom se budi pred dvanaestom, kao da i nije slikar iz hrvatskoga konteksta; barem to nije u ovom primjeru. Nije nevažno za razumijevanje Šebaljeva egzistencijalnog kršćanstva – ako tako smijem reći – da tu postoji, s tom tematikom, od djetinjstva usađena i neka nelagoda – pa ma što da se poslije događalo. On je potpuno otvoren tek za jednu dimenziju

Križnoga puta – ja ga sada propedeutički razlažem na križ i na put – a to je Smrt».

Govoreći o suradnji s Šebaljom, Fabijanić pak naglašava kakao su njih dvojica uspostavili razine kreativnog dijaloga i teme interesa. Za Fabijanićeve arhitektonske projekte Šebalj je dao svoju interpretaciju likovnih detalja i intervencija – od Mirogoja, crkve u Tivtu, paške mrtvačnice i kapelice na groblju, preko crkve sv. Jurja na Pagu, crkve sv. Blaža, crkve sv. Ante u Kninu i križa koji je predan za prvoga posjeta Hrvatskoj Ivanu Pavlu II. do zadnjeg, križa za kapelicu obitelji Habsburg.

Iako su sve to, kako otkriva Fabijanić, igrom slučaja bili sakralni objekti i teme, njihov prvi zajednički projekt dogodio se 1993. godine, kada je pozvao Šebalja da svojim doprinosom sudjeluje u adaptaciji Hrvatskoga narodnog kazališta.

Prisjeća se da mu je tada Šebalj rekao kako s obzirom na ratnu situaciju i Hrvatsku u koroti ne može predložiti svijetlu, otvorenu sliku jakog kolorita. Tada je prvi put napravio obrat u svome slikarstvu, kaže Fabijanić.

Šebalj je svoju posljednju sliku naslikao pokraj veljače 2001., a umro je 19. veljače 2002. Pokopan je u potpunosti u anonimnosti, a prema njegovoj želji javnost je o smrti bila obaviještena pet dana kasnije

Bio je to početak ciklusa tamnih slika, koje je Šebalj nastavio slikati do kraja života i koje su mu na neki način postale zaštitnim znakom. Slike, crteži i velika platna, što ih je naslikao tijekom rada na projektima s Fabijanićem, međutim, završili su u privatnim kolekcijama ili javnim prostorima te Šebaljevih djela, na žalost, u crkvama nema.

Prema Fabijanićevim riječima jedino su u davno obnovljenoj crkvi sv. Jurja u Pagu ostale njegove intervencije no »crkva je danas ponovno devastirana i neodržavana, a Šebaljeva eterična oltarna intervencija ignorirana i od bivšeg župnika interpoliranjem jeftine slike nekog slikara amatera«, konstatira arhitekt.

Ivo Šebalj bio je jedan od najznačajnijih hrvatskih slikara prošloga stoljeća čije je slikarstvo utjecalo na brojne umjetnike, iako je cijeli život živio povučeno i samozatajno. Rođen 1912. godine, prvu samostalnu izložbu imao je tek 1970., upravo u Forumu, čiji je bio član jedno vrijeme.

Prvo razdoblje njegova slikarstva obilježeno je bolešću zbog koje je, nakon što je s uspjehom položio prijemni ispit na Umjetničkoj akademiji 1934. godine, morao prekinuti studij, kako bi se liječio u sanatoriju za plućne bolesti u Brestovcu. Sljedeće dvije godine liječi se i obavlja činovnički posao.

Godine 1938. Šebalj po drugi put upisuje Akademiju, gdje je i diplomirao 1942. u klasi Marina Tartaglie. Od 1947. godine uz pomoć slikara Raoula Goldonija počinje raditi kao vanjski suradnik za ilustraciju u izdavačkoj kući Mladost. Prvi put izlaže u studenome 1961. godine na jednoj internoj izložbi u

Goldonijevu atelijeru: »Susreti u atelijeru: Goldoni – Šebalj - Michieli – Sabolić«.

Šezdesetih godina počinje predavati na Akademiji likovnih umjetnosti, na kojoj sredinom sedamdesetih postaje redovni profesor. Tih godina obolio je od raka pluća, te nakon operacija živi povučeno.

Od 1976. ponovno izlaže, a nakon odlaska u mirovinu osamdesetih godina, počinje, prema pisanju kritike, drugo veliko razdoblje njegova stvaralaštva. Izlazi mu i monografija 1983. godine koja je obuhvatila crteže, tempere i paste, nastale od 1950. do 1978., autora Veselka Tenžere.

Šebaljeva prva velika izložba u rujnu 1988. godine u MGC Gradec, na kojoj su bila izložena djela nastala od 1976. do 1986. godine, dobila je veliki publicitet. Njegova druga velika izložba pak održana je 1992. godine u Umjetničkom paviljonu, a treća 1995. u Domu HDLU.

Nenad Fabijanić 1996. godine objavljuje knjigu razgovora što ih je vodio sa Šebaljom, a uslijedila je i izložba na temu njihove suradnje u Muzeju arhitekture HAZU.

Ivo Šebalj je svoju posljednju sliku naslikao pokraj veljače 2001., a umro je 19. veljače 2002. Pokopan je u potpunoj anonimnosti, a prema njegovoj želji javnost je o smrti bila obaviještena pet dana kasnije.

Rubrike:	Početna Hrvatska Svijet Gospodarstvo Kultura Sport Zanimljivosti
Ostali sadržaji:	Blogovi e-Auto e-novine
Informacije:	Pretplata Oglašavanje Registracija Impressum Kontakt Uvjeti korištenja

Vjesnik.hr

Copyright © Vjesnik. Sva prava pridržana.

Powered by:

